

מאזנים

ירחון אגודת הסופרים העברים במדינת ישראל

על כף המאזנים

יחסים עם גרמניה

גרמניה פנתה לישראל הוציעה לה קשירת יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות. ישראל קיבלה את ההצעה והוחלט על כינון יחסים בין ישראל וגרמניה. לאחר הסכמי השילומים והפיצויים ולאחר מגעים בתחומים אחרים, בא צעד רשמי, פורמאלי זה כדי לקדם את הנורמליזציה ביחסי שתי המדינות. מי בעד? מי נגד? — נראה, כי בשנת 1965 אלה הן שאלות הבאות באיחור, מכל הבחינות. עמוק הרבה יותר, בתחום, שבו חשים אנו את הטראגי ואת הדראמטי, ולא רק את המעשי והפורמאלי, חלפו ועברו בנו במשך ימים אלה של פעילות פוליטית בין ירושלים ובון, כל אותם מרכיבים, שמהם מצטרפים לכלל דיוקן אחד היחסים בין שתי המדינות, שקדמו להם יחסים בין שני העמים. מכאן — הרוצח והנרצח; ומה חוק ליחסים בין שני אלה, אם לא נקם ועונש על השמדה ועינויים שלא ידעו כמותם בני-אנוש לזוועה. ומכאן — קשרי-עבר; הזיקה לאירופה, שגרמניה היתה במשך תקופה ארוכה אחד ממרכזיה התרבותיים והיצירתיים. הכורח הפנימי שלנו למחוק זיקות-גוי ולרשום אכזבות-נצח מבגידות-תופת. ואחר כך בא ההווה, זה שנקרע בין העבר והעתיד. והתחלנו לחלק את תחום-הדמעות לחלקים. האחד — זכויות פיוניות חמירות, והשני — זכויות רוח ונפש. בראשון — זכאים אנו בהנאה. בשני — אסורים. ושוב נתרחבו ונתעמקו הקשרים בין שתי המדינות, שהרי אין חיי-גוף בלי חיי-רוח, ובלי הרף היו משורגים יחד דמים בדמים, עונש ונקם וכפרה על חטאים. ומכל הבחינות ודאי שמעונינים כולם שתהיה גרמניה אחרת ולא יחזור בה מה שהיה לעולם. ועתה יונף גם הדגל בירושלים ויישמע ההימנון ויהיו נציגים בבית הנשיא. מי בעד? מי נגד? — מבחינה מעשית אלה הן שאלות שעליהן השיבו בהצבעה אלה סמכותם להצביע ולהחליט. אך בתחום העמוק יותר אי-אפשר שלא להיבהל מן המגע הקרוב בחינת מראה-עיניים הצפוי על ידי הנורמליזציה, אך נקוה שיעמדו לנו כוחות הנפש. הרקע הפוליטי-צבאי — איבת מדינות בהווה, כסכנה דומה לסכנת-העבר, אלא כתנאים ובנותונים אחרים ושונים. על רקע זה של מצוקות הווה וסכנותיו — כמה טראגית עזרתם של הגרמנים ליהודים. מה רב הוא מספרן של המלים המנוגדות זו לזו, המבטאות הפעם הזאת את מחשבותינו ורגשותינו.

40 שנה לאוניברסיטה העברית בירושלים

ארבעים שנותיה של האוניברסיטה העברית בדין הוא שתהיינה בגדר חג לכולנו. למרות בניניה החדישים, נושאת היא על עצמה חותם של עתיקות רבה, "פטינה" של דורות ומשקלם של אלה רב ממשקל שנותיה. מה פירושה של עתיקות? נביא על כך עדות של אורח, בן לעם אחר הלומד חכמת-ישראל, שהביע בפנינו את התפעלותו מן העובדה שבמשך זמן כה קצר, לדעתו, צמחה בארץ אוניברסיטה שצברה נכסי-רוח, שם ואסכולה — בהן היא יכולה